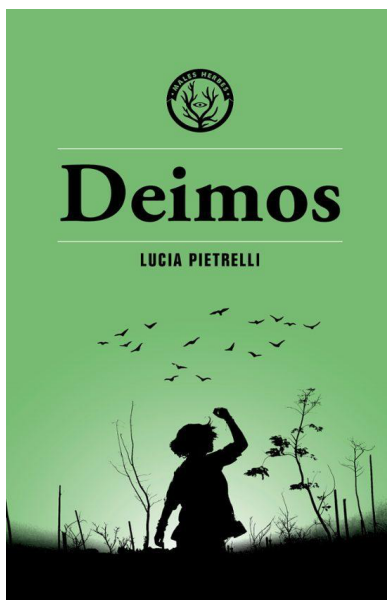


L'illa sense mort



Autoria: Lucia Pietrelli

Títol: *Deimos*

Editorial: Males Herbes, Barcelona, 2024

145 pàgines

Deimos és, segons la mitologia grega, el fill d'Ares i Afrodita, i com a tal es va triar el seu nom per a batejar un dels dos satèl·lits de Mart (Mart és la versió romana d'Ares, déu de la guerra). A més a més, personifica el terror, com bé se'ns informa a l'epígraf inicial de la cinquena i més recent novel·la de Lucia Pietrelli. Que ningú crega, tanmateix, que ens trobem davant d'una novel·la de terror, o almenys d'una novel·la de gènere terrorífic. De fet, *Deimos* és una novel·la de difícil classificació, com sol ser habitual en l'autora, que també és poeta, i això es fa evident en una narració que té un elevat to poètic.

Deimos és una illa d'on un dia, poc abans de nàixer Laia, va desaparèixer la Mort; així, en majúscula, personificada, és com apareix a la novel·la. A l'illa ja no es mor, i els habitants de La Pedrera, la zona de l'illa on viuen, senten l'eternitat que se'ls obre al davant com una condemna, una llosa que els converteix en éssers taciturns, que envolta les seues existències de silenci. De fet, el "terror" a què fa referència el nom de l'illa sembla vincular-se justament a la por a la immortalitat i a una existència sense

terme ni sentit. En comptes de morir, el destí dels vells sense mort és ser cridats de manera misteriosa cap una altra part de l'illa anomenada La Flor, on són privats dels ulls i els records i es converteixen en aedes que canten eternament, com si foren una mena d'Homers cecs.

En aquest context, la Laia és una noia jove que de petita va ser abandonada per la seua mare, Paula, que era de fora de l'illa. Ningú sap on va anar, i tant el pare com la filla viuen una existència al voltant de l'espera, donant voltes contínuament a l'interrogant mai no respost de per què Paula va marxar i de si tornarà algun dia. Però Laia sent la necessitat de buscar-la, arribant si cal fins on no ha arribat cap habitant de La Pedrera.

La novel·la consta de quatre parts. A la primera, el narrador és Hilari, pare de la Laia, i a través de la seua veu coneixem els elements bàsics de la vida a Deimos. Se'ns explica com la mort va fugir de l'illa a partir d'un fenomen conegut com la Tempesta, en què la mar va caure a sobre de l'illa com si fos una pluja destructora; i el naixement de Laia. En la segona i tercera parts és Laia qui pren la veu narradora, i constituïrien el nucli principal de la novel·la al voltant de la recerca de la mare. La darrera part, que actua a mode de desenllaç, el narrador esdevé extern.

Deimos és una narració poc convencional, d'una densitat poètica remarcable, escrita amb un llenguatge hipnòtic que exerceix un estrany poder d'atracció sobre el lector. L'espai, els personatges i els fets que hi apareixen tenen un aire de mite antic, en el qual la mort o la mar actuen com a deïtats antigues que descarreguen la seua arbitrarietat sobre els humans. Aquesta atmosfera de llegenda es relaciona amb les traces de mitologia grega que s'hi poden reconèixer: els noms de personatges com Ismene (en la mitologia, germana d'Antígona i una de les filles d'Èdip) o de la mateixa illa, la imatge dels aedes als quals se'ls trauen els ulls (com a Èdip de nou). La mateixa ambientació mediterrània ens trasllada a aquell món: l'ambientació illenca, la presència omnipresent de la mar. Es tracta, tanmateix, d'un mite amb una narrativa molt personal, amb un to d'irrealitat constant que sura per tota la novel·la, de vegades amb imatges i situacions fins i tot oníriques. En ocasions recorda la Mercè Rodoreda més visionària, la de *La mort i la primavera* o *Viatges i flors*.

CAR ACT ERS

Al capdavall, Pietrelli usa aquesta narració entre mítica i simbòlica per presentar temes com el sentit de la mort en relació a la vida, els lligams familiars, la persistència i l'obsessió pel record d'allò perdut o mai tingut, la figura de la mare absent i la recerca a través del viatge –un dels grans temes de la literatura, d'altra banda. Tot plegat amanit amb un estil i unes imatges que en ocasions assoleixen elevats graus de lirisme i suggestió.

Carles Lluch